

1.2.2013

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi
laura.tarhonen@lvm.fi

Lausuntopyyntö LVM/1190/05/2012

Lausunto raportointiluonnoksesta ”Avoin tieto liikenteessä ja viestinnässä”

Tampereen teknillinen yliopisto (TTY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto liikenne- ja viestintäministeriön raporttiluonnoksesta *Avoin tieto liikenteessä ja viestinnässä*. Raportti kuvaa liikennealan avoimen datan hyödyntämistä kattavasti. TTY kuitenkin korostaa seuraavia kehittämiskohtia:

Aikataulut

Raportissa kuvataan avoimen tiedon avaamista prosessinäkökulmasta siten, että avaaminen tapahtuu vaiheittain. Tällainen vaiheittainen avaaminen on suotavaa. Kuitenkin avaamisprosessin kuvaamisessa eri virastojen yhteiset käytännöt, alustat, arkkitehtuurit ja niiden kehittäminen korostuu. Vaikka tällainen yhtenäinen ja yhdenmukainen avaaminen takaa hyödyntäjäorganisaatioille paremmat lähtökohdat ja pitkällä aikajänteellä toimivammat rakenteet ja toimintamallit, viivästyttää se avaamista eikä välttämättä johda optimaalisiin lopputuloksiin.

Nopealla aikataululla avatut tietorajapinnat mahdollistavat uusien palveluiden kehittämisen ja palveluihin liittyvien uusien tietotarpeiden tunnistamisen. Nämä tietotarpeet asettavat mahdollisesti paineita uusien tietojen avaamiselle vaikuttaen tietorajapintojen priorisointiin ja aikatauluihin. Näin ollen TTY suosittaa, että kaikki mahdolliset rajapinnat avataan mahdollisimman nopeasti klausuulilla, että rajapinnat tulevat muuttumaan ja nykyisiä tietoja käytetään omalla vastuulla.

Kustannukset

Raportista ilmenevät kustannus- ja tuottolaskelmat perustuvat tietojen hierarkisen avaamisen ajatukseen. Nopealla aikataululla toteutetulla rajapintojen avaamisella uusien palveluiden kehittäminen ja niistä saatavat hyödyt konkretisoituvat nopeasti. Samalla on kuitenkin tunnistettava tietorajapintojen avaamisen kustannusvaikutukset, kuten raportissa on todettukin. Yhtenä kustannusten aiheuttamisperiaatteen mukaisena rahoitusvaihtoehtona on hyödyntää tietojen maksullista lisensointia (á la ohjelmistoala). Tällöin osa tietojen avaamisen ja ylläpidon kustannuksista on mahdollista kattaa tiedon hyödyntäjien maksamina lisensseinä. Tämä pätee erityisesti tiedon kaupallisiin hyödyntäjiin. TTY suosittaa myös tämän rahoitusvaihtoehdon kartoittamista.

Vastaavalla tavalla erityyppisen datan hinnoittelua ja jakamista tulisi tarkastella. Esimerkiksi sivulla 31 todetaan Ilmatieteen laitoksen datasta suuren osan olevan reaaliaikaista. Yhtenä mahdollisena skenaariona voisi olla reaaliaikaisen datan maksullisuus, mutta historiatietojen ilmaisuus.

Toimenpidelista

Toimenpidelista on kattava. Sitä ei kuitenkaan tule ottaa kronologisena tehtävälisterinä, vaan esimerkiksi toimenpide 8 (yhteiset tiedonluovutusperiaatteet) tulisi toteuttaa hyvin aikaisessa vaiheessa.

1.2.2013

Tietojen yhdisteleminen

Tietojen yhdistäminen erilaisista tietolähteistä saattaa johtaa dynaamisiin henkilörekistereihin tms. jotka selkeästi rikkovat olemassa olevaa lainsäädäntöä. Näin ollen tietojen avaamisen suunnittelun yhteydessä tulisi huomioida myös mahdollinen myöhempi avointen rajapintojen sulkeminen ja sen vaikutukset.

Kokoavat tietopalvelut

Pilvipalvelut ovat yksi teknologia muiden joukossa, eikä se ansaitse saada nykyisen kaltaista huomiota, sillä erilaiset perinnejärjestelmät (legacy-systems) ovat eri virastoissa yhä dominoivassa roolissa. Mikäli pilvipalvelut halutaan nostaa esille, tulisi myös nykyisten järjestelmien ja niiden rajapintojen kuvauksia ja kehittämissuunnitelmia avata.

Tampereen teknillinen yliopisto

Markku Kivikoski
rehtori